

SWIFT

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 17 września 2009 r. w sprawie przewidywanego porozumienia międzynarodowego dotyczącego udostępniania Departamentowi Skarbu USA danych z komunikatów o płatnościach finansowych w celu zapobiegania terroryzmowi i finansowaniu terroryzmu oraz ich zwalczania

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 6 ust. 2 Traktatu o Unii Europejskiej oraz art. 286 Traktatu WE,
- uwzględniając art. 95 i 300 traktatu WE,
- uwzględniając Europejską Konwencję Praw Człowieka, w szczególności jej art. 5, 6, 7 i 8,
- uwzględniając Kartę Praw Podstawowych Unii Europejskiej, w szczególności jej art. 7, 8, 47, 48 i 49,
- uwzględniając Konwencję nr 108 Rady Europy o ochronie osób w związku z automatycznym przetwarzaniem danych osobowych,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 95/46/WE z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych¹,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 45/2001 z dnia 18 grudnia 2000 r. o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje i organy wspólnotowe i o swobodnym przepływie takich danych²,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2005/60/WE z dnia 26 października 2005 r. w sprawie przeciwdziałania korzystaniu z systemu finansowego w celu prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu³ oraz rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1781/2006 z dnia 15 listopada 2006 r. w sprawie informacji o zleciennodawcach, które towarzyszą przekazom pieniężnym⁴,
- uwzględniając porozumienie o wzajemnej pomocy prawnej między Unią Europejską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki z dnia 25 czerwca 2003 r., w szczególności jego art. 4 dotyczącego identyfikacji informacji bankowych⁵,
- uwzględniając amerykański program śledzenia finansowania terroryzmu (TFTP) oparty na

¹ Dz.U. L 281 z 23.11.1995, s. 31.

² Dz.U. L 8 z 12.1.2001, s. 1.

³ Dz.U. L 309 z 25.11.2005, s. 15.

⁴ Dz.U. L 345 z 8.12.2006, s. 1.

⁵ Dz.U. L 181 z 19.7.2003, s. 34.

amerykańskim prezydenckim rozporządzeniu wykonawczym nr 13224¹, który w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa narodowego zezwala w szczególności Departamentowi Skarbu USA na uzyskiwanie drogą nakazów administracyjnych kompletów danych o komunikatach finansowych za pośrednictwem finansowych sieci komunikacyjnych, takie jak te prowadzone przez towarzystwo SWIFT (Worldwide Interbank Financial Telecommunications),

- uwzględniając określone przez Departament Skarbu USA warunki dostępu do danych ze SWIFT (zgodnie z definicją amerykańskich „wyjaśnień”²) i biorąc pod uwagę informacje uzyskane przez Komisję za pośrednictwem „wybitnej osoby” na temat przestrzegania przez władze USA warunków przytaczanych wyżej wyjaśnień,
 - uwzględniając swoje poprzednie rezolucje, w których zachęcano do tego, aby SWIFT był w pełni zgodny z ramami prawnymi Unii Europejskiej, w szczególności w przypadku, gdy europejskich transakcji finansowych dokonuje się na terytorium UE³,
 - uwzględniając dyrektywy negocjacyjne dla prezydencji Rady oraz przewidywane porozumienie międzynarodowe między UE a USA w sprawie przekazywania danych ze SWIFT, które zaklasyfikowano jako „zastrzeżone dla UE”,
 - uwzględniając opinię Europejskiego Inspektora Ochrony Danych z dnia 3 lipca 2009 r., którą skategoryzowano jako „zastrzeżoną dla UE”,
 - uwzględniając art. 110 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że SWIFT ogłosił w październiku 2007 r., iż nowa struktura przekazywania informacji będzie operacyjna do końca 2009 r.,
- B. mając na uwadze, że wspomniana zmiana w strukturze przekazywania informacji skutkuje tym, iż większość danych finansowych, do których przekazywania programowi TFTP Departamentu Skarbu USA SWIFT był dotychczas wzywany, nie będzie już udostępniana TFTP,
- C. mając na uwadze, że Rada przyjęła jednogłośnie w dniu 27 lipca 2009 r. wytyczne dla prezydencji w celu wynegocjowania, przy współpracy z Komisją, porozumienia międzynarodowego z USA, na podstawie art. 24 i 38 Traktatu o Unii Europejskiej, aby kontynuować przekazywanie danych ze SWIFT na rzecz amerykańskiego programu TFTP,
- D. mając na uwadze, że wytyczne negocjacyjne oraz opinia prawna na temat wyboru podstawy prawnej wydana przez służby prawne Rady nie zostały upublicznione, jako że

¹ Rozporządzenie wykonawcze nr 13224 zostało wydane przez prezydenta George'a Busha w dniu 23 września 2001 r. zgodnie z ustawą „Emergency Economic Powers Act”, 50 USC, sekcje 1701-1706. Na mocy tego rozporządzenia wykonawczego prezydent przekazał swoje uprawnienia sekretarzowi skarbu. Sekretarz skarbu wydał nakazy do SWIFT zgodnie z dekretem wykonawczym 13224 oraz jego przepisami wykonawczymi.

² Przetwarzanie przez Departament Skarbu USA – na użytek walki z terroryzmem – danych osobowych pochodzących z UE – SWIFT (Dz.U. C 166, 20.7.2007, s. 18).

³ Rezolucja z dnia 14 lutego 2007 r. w sprawie SWIFT, porozumienia dotyczącego PNR oraz dialogu transatlantyckiego w tych kwestiach (Dz.U. C 287 E z 29.11.2007, s. 349); rezolucja z dnia 6 lipca 2006 r. w sprawie przechwytywania danych o przekazach bankowych z systemu SWIFT przez służby specjalne USA (Dz.U. C 303 E z 13.12.2006, s. 843).

zaklasyfikowano je jako „zastrzeżone dla UE”,

- E. mając na uwadze, że porozumienie międzynarodowe zapewni tymczasowe i natychmiastowe zastosowanie od momentu złożenia podpisów aż do wejścia porozumienia w życie,
- F. mając na uwadze, że sama UE nie posiada TFTP,
- G. mając na uwadze, że dane, którymi zarządza SWIFT potencjalnie umożliwią wykrywanie nie tylko przekazów związanych z nielegalną działalnością, ale także informacji na temat działalności gospodarczej prowadzonej przez pojedynczych przedsiębiorców i państwa, których dotyczy sprawa, a zatem mogłyby zostać niewłaściwie wykorzystane w celach szpiegostwa gospodarczego i przemysłowego prowadzonego na wielką skalę,
- H. mając na uwadze, że SWIFT zawarł protokół ustaleń z Departamentem Skarbu USA, co ograniczyło zakres przekazywanych danych oraz zakres wyszukiwania danych do konkretnych przypadków akcji antyterrorystycznych, a także poddało takie przekazywanie i wyszukiwanie niezależnemu nadzorowi i audytowi, łącznie z monitorowaniem w czasie rzeczywistym,
- I. mając na uwadze, że wszelkie porozumienia między UE a USA muszą zależeć od zachowania poziomu ochrony określonego w protokole ustaleń oraz istniejącego w wyjaśnieniach ministerstwa finansów USA, takich jak te mające zastosowanie w przypadku danych, których uzyskania od amerykańskiego centrum operacyjnego SWIFT żąda ministerstwo finansów USA,
 - 1. ponownie podkreśla swoją determinację w walce z terroryzmem i wyraża zdecydowane przekonanie o konieczności znalezienia właściwej równowagi między środkami bezpieczeństwa a ochroną wolności obywatelskich i praw podstawowych, przy jednoczesnym zapewnieniu największego poszanowania dla prywatności i ochrony danych; ponownie potwierdza, że konieczność i proporcjonalność stanowią priorytety, bez których walka z terroryzmem nigdy nie będzie skuteczna;
 - 2. podkreśla, że Unia Europejska opiera się na rządach prawa i że we wszelkich przypadkach przekazywania europejskich danych osobowych krajom trzecim w celach związanych z bezpieczeństwem należy przestrzegać zasady poszanowania gwarancji proceduralnych oraz prawa do obrony i działać zgodnie z przepisami w zakresie ochrony danych na poziomie krajowym i europejskim¹;
 - 3. przypomina Radzie i Komisji, że w transatlantyckich ramach porozumienia UE-USA w sprawie pomocy prawnej, które wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2010 r., art. 4 zapewnia na żądanie dostęp do wybranych danych finansowych za pośrednictwem krajowych władz państwowych, oraz że może to stanowić solidniejszą podstawę prawną dla przekazywania danych ze SWIFT niż proponowane porozumienie przejściowe, a także zwraca się do Rady i Komisji o wyjaśnienie potrzeby zawarcia porozumienia przejściowego;

¹ Europejska Konwencja Praw Człowieka, w szczególności jej art. 5, 6, 7 i 8, Karta Praw Podstawowych, w szczególności jej art. 7, 8, 48 i 49, konwencja nr 108 Rady Europy o ochronie osób fizycznych w związku z automatycznym przetwarzaniem danych osobowych, dyrektywa 95/46/WE i rozporządzenie (WE) nr 45/2001.

4. z zadowoleniem przyjmuje decyzję SWIFT z czerwca 2007 r. o przeniesieniu wszystkich danych dotyczących transferów finansowych odbywających się wewnątrz UE do dwóch europejskich centrów operacyjnych; zwraca uwagę Rady na fakt, że decyzja ta została podjęta z poszanowaniem wymogów belgijskiego Inspektoratu Ochrony Danych oraz zgodnie z wnioskiem grupy roboczej UE ustanowionej w art. 29 i ze stanowiskiem Parlamentu Europejskiego;
5. zwraca uwagę, że Rada przyjęła dyrektywy negocjacyjne dopiero prawie dwa lata po ogłoszeniu przez SWIFT zmiany w strukturze przekazywania informacji;
6. wyraża zaniepokojenie, że w odniesieniu do podstawy prawnej wybranej do przewidywanej umowy służby prawne instytucji wyraziły rozbieżne opinie, i stwierdza, że służby prawne Rady są zdania, iż leży to w gestii Wspólnoty;
7. sądzi, iż o ile porozumienie międzynarodowe jest bezwzględnie konieczne, musi ono zapewniać przynajmniej, co następuje:
 - a) dane przekazuje się i przetwarza wyłącznie w celu zwalczania terroryzmu, jak to określa w art. 1 ramowa decyzja Rady 2002/475/WSiSW z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie zwalczania terroryzmu¹, a odnosić się one mają do osób lub organizacji terrorystycznych traktowanych jako takie także przez UE;
 - b) przetwarzanie takich danych w zakresie ich przekazywania (tylko poprzez system dostarczania danych), przechowywania i wykorzystywania nie jest nieproporcjonalne do celów, do których te dane są przekazywane, a następnie przetwarzane;
 - c) wnioski o przekazanie opierają się na konkretnych, dokładnie dobranych przypadkach, ograniczone w czasie i zależne od zezwolenia sądowego, a każde następujące potem przetwarzanie danych ogranicza się do tych danych, które ujawniają powiązania z daną osobą lub organizacją na podstawie postępowania przeprowadzonego w Stanach Zjednoczonych; natomiast dane nie wykazujące takich powiązań są usuwane;
 - d) obywatele i przedsiębiorcy w UE mają zapewniony ten sam poziom prawa do obrony i gwarancji proceduralnych oraz takie samo prawo dostępu do wymiaru sprawiedliwości, jakie istnieje w UE, a zgodność z prawem i proporcjonalność wniosków o przekazanie danych podlega nadzorowi sądowemu w USA;
 - e) do przekazywanych danych mają zastosowanie takie same zasady wnoszenia skarg, jakie miałyby zastosowanie do danych przechowywanych w UE, włącznie z rekompensatą w przypadku niezgodnego z prawem przetwarzania danych osobowych;
 - f) porozumienie zakazuje jakiegokolwiek wykorzystywania przez władze USA danych ze SWIFT w celach innych niż związane z finansowaniem terroryzmu; przekazywanie takich danych stronom trzecim innym niż władze publiczne odpowiedzialne za zwalczanie finansowania terroryzmu także powinno być zakazane;

¹ Dz.U. L 164 z 22.6.2002, s. 3.

- g) odpowiednie organy Stanów Zjednoczonych mają ściśle przestrzegać zasady wzajemności co do ich zobowiązania do przekazywania odpowiednich danych z komunikatów finansowych odpowiednim władzom UE, na ich wniosek;
 - h) porozumienie jest wyraźnie zawarte na okres przejściowy, na mocy klauzuli wygaśnięcia, nieprzekraczającej dwunastu miesięcy i bez uszczerbku dla zgodnej z traktatem lizbońskim procedury ewentualnego zawierania nowego porozumienia w tej sprawie;
 - i) porozumienie przejściowe wyraźnie przewiduje natychmiastowe powiadomienie władz USA o wejściu w życie traktatu lizbońskiego oraz negocjacje potencjalnego nowego porozumienia na podstawie nowych przepisów UE przewidujących pełne zaangażowanie Parlamentu Europejskiego i parlamentów krajowych;
8. domaga się, by Rada i Komisja wyjaśniła faktyczną rolę „organu publicznego”, który ma być wyznaczony jako odpowiedzialny za przyjmowanie wniosków z ministerstwa finansów USA, uwzględniając zwłaszcza charakter uprawnień nadanych takiemu organowi oraz sposób, w jaki uprawnienia te mogłyby być realizowane;
 9. domaga się, aby Rada i Komisja potwierdziły, że foldery i duże pliki takie jak te, które dotyczą transakcji związanych z Jednolitym Europejskim Obszarem Płatniczym, pozostają poza zakresem danych, których może żądać ministerstwo finansów USA, lub które mogą być mu przekazywane;
 10. podkreśla, że SWIFT stanowi kluczową infrastrukturę umożliwiającą elastyczność systemów płatniczych i rynków papierów wartościowych w Europie i nie powinno się w niesprawiedliwy sposób działać na jego niekorzyść w odniesieniu do konkurujących ze sobą dostawców komunikatów finansowych;
 11. podkreśla znaczenie pewności prawnej oraz nietykalności w odniesieniu do obywateli oraz prywatnych organizacji, których dotyczy przekazywanie danych na takich zasadach, jak te proponowane w porozumieniu między UE a USA;
 12. zwraca uwagę, że mogłoby się okazać pożyteczne dokonanie przez Komisję oceny konieczności utworzenia europejskiego TFTP;
 13. domaga się, aby Komisja i Prezydencja zapewniły udostępnienie Parlamentowi Europejskiemu oraz wszystkim parlamentom krajowym pełnego dostępu do dokumentów negocjacyjnych oraz wytycznych;
 14. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, Europejskiemu Bankowi Centralnemu, rządowi i parlamentom państw członkowskich oraz państw kandydujących, a także rządowi Stanów Zjednoczonych oraz dwóm Izdom Kongresu.